

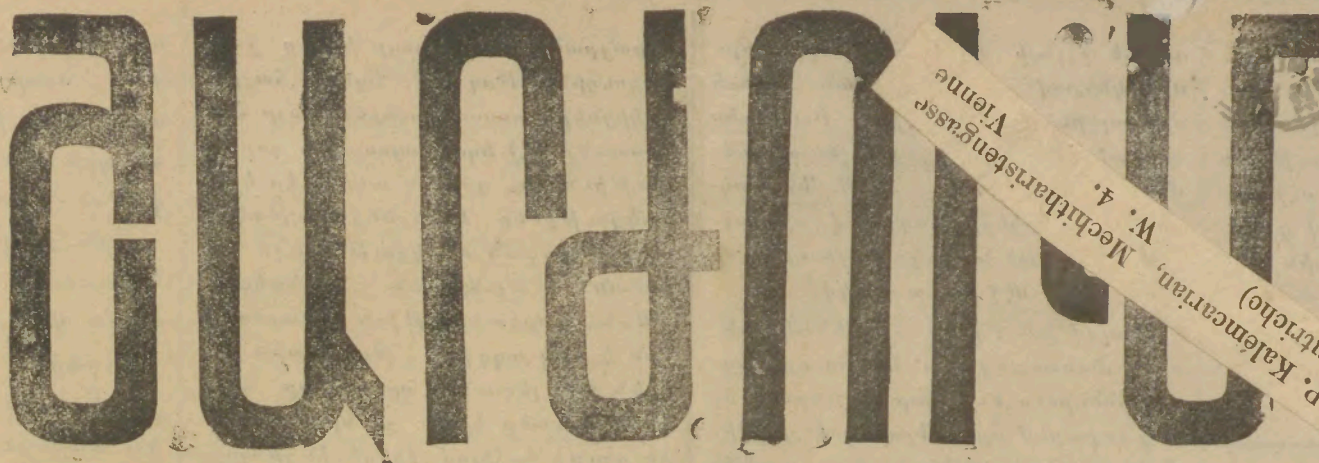
ՎԱՍՏԱՆԱԿԱՆ ԳՐԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Պուշկարիոյ համար	12
Տարեկան	6
Վեցամսեան	3
Տարեկան	15
Վեցամսեան	8

Ստեփանյանի համար	3
Տարեկան	1.50
Վեցամսեան	0.75

Մանուշակ սուր սուս գին երեսին համար 10 ս. իսկ վերին երեսին համար 20 սանթիմ. է. երեսին տեղի անգամներու համար 20 0/0 զեղչ կըլայ:

Վաստանյի համար մ. ռ. 10 սանթիմ.

Նամակ եւ ցրակ դրոշմներու արժեքը ըստ նամակի

Редакция на вѣстникъ "Шаржумъ" Варна

Redaction du journal "Charjoun" Varna (Bulgarie)

Մանուշակի համար

(20 ՍՊԵՏԵՄԲԵՐ)
Պուշկարիոյ համար
մեղքի
(15 ՍՆՆՈՒՄ)

ԼՐԱԳԻՐ ԱՋԳԱՒԻՆ. ԲԱՂՄԲԱՎԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԻՏՄԻՐԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԶՈՐԵՐԻՆԻ ԵՒ ՇԱՐՄՈՒՄ ՕՐԵՐԸ

Գրութիւնք եւ չին տրուի

ՉՈՐԵՐԻՆԻ Ի ՎԱՍՏԱՆԱԿԱՆ ԳՐԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԲԱՍՏԱՆԻՆԸ ՊԵՏԵՐ ԵՒ ԿԱՆՆՈՒԿ ՎՃԱՐԷ

ԵՐՈՊԱՆ ԵՒ ՍԵՆՔ

Ամիսները երկար շարք է որ հայ յեղափոխական շարժումները, ապստամբութեան գոյն, կերպարանք ստացած տեւում են Հայաստանի մէջ, սակայն Երոպան, հոգով սրտով վաշխառու իսկ արտաքուստ մարդասէր, մէկ ոսկու համար թուրքի հանդէպ մէկ զըրահաւոր զրկող Երոպան լուսու մունջ հանգիստան է, նրա ոչ պաշտօնական գաւակների հայասիրական ճառերն ու յօդուածները սպայոնի պղպակների պէս օդն են ցնդում առանց գրական միջոցառումների հայ մահացած հերոսների հայրենիքին:

Ես եթէ Անդրիսի կամ Պրան. սացի հայասէր, աւելի ճիշդը մարդասէր լինէի ինչպէս մի կէտմանս, Ժորէս, Պրէսանտե եւայլն, ու նրանց պէս գիտակցէի իմ պաշտօնական հայրենիքի պոռնկութիւնը, էլ գրիչ չէի վերցնի, էլ խօսք չէի արտասանի ի նպաստ մի մարտիրոս ժողովրդի որի սարսափելի վշտերը, ամենամաքուր ու վեհ ձգտումները այնքան լրբօրէն, թէ եւ լուսթեամբ, ծաղրվում են իմ պաշտօնաւոր հայրենակիցների կողմից, ու քաջութիւնը կուեննայի հրապարակով յայտարարելու ինձ վրայ յոյս տածող դժբախտ ժողովրդի դիւրահաւատ գաւակներին:

Պարոններ, թողէք մեզ, արհամարհէք մեզ, որովհետեւ մենք չենք կարող ոչ մի բան աւելի պաշտօնական փրանսուսմ, է՛ր ուժերից վեր է խեղճ ֆրանսային խել Ռուսական զրկից ու նրան անել տալ այն, ինչ որ հաճելի չէ իր կոպիտ ու խոտաւիրտ սիրելիներին: Պաշտօնական փրանսուս աւելի վատ է քան ուսուր ու թուրքը, որովհետեւ նրանք ձեռք յայտարարում են իրենց թշնամի լինելը, իրենց գազան լինելը յայտնելու քաջութիւնը ունին, և ֆրանսայի պէս կարմէնութիւն չեն կատարում ձեր գլխին:

Այս, ես կասէի, մենք ձեր երոպացի բարեկամներն ենք, մենք էլ կարծում էինք, թէ մի բան կարող ենք անել ձեզ համար, բայց չենք կորոզանում. ձեր թշնամիներն են ոչ միայն սուսը և թուրքը, այլ ամբողջ Երոպան է, որը Սուլթանին մէկ լիբայի համար հարիւր անգամ գլուխը կը խոնարհեցնէ, հարիւր անգամ Սուլթանի ձեռքը կը համբուրէ:

Երոպան ձեզնով չէ հետաքրքրվում. կոտորում են ձեզ, դուք էլ աշխատեցէք կոտորել, ձեզ թալանում են, դուք թալանեցէք ամենին թէ թուրքին, թէ երոպացուն. հրդեհում են ձեր տները, հրդեհեցէք թրքական և երոպական կուլածները թուրքիայում: Ձեր դիմացիները գազաններ են, դարձէք գազաններ:

Այդ է պահանջում ձեզնից ժամանակակից սարգկութիւնը, ու այդ պէս էլ վարվեցէք դուք և հաւատացէք որ համակրու լինել և անակցութիւն կը գտնէք:

ՎԱՐՎՈ

ՀԱՅՐԱՆՈՒ ՀԱՍԱՐ

(Պ. Ժ. Գլխանս, Դերակուսական և Բոս Արմենիա-ի աշխատակիցը լ'Օրօր թերթի սեպտ. 1-ի թուին մէջ այս նշանաւոր յօդուածը գրած է, որ գրեթէ ամբողջովին արտասուրած է Բոս Արմենիա-ի մէջ):

Նորէն պէտք է խօսինք հայկական կոտորածներու մասին, որովհետեւ մարդասպան Սուլթանը վերսկսած է իր արիւնոտ գործը միշտ կրկնուող բայց երբէք չը վերջացող:

Դուք կարող էք կարգացած ըլլալ, քանի որ է ի վեր, որ սպասամբութիւն մը ծագած է Վանայ մէջ, և Ապուլի Համիտին զինուորները ճամբայ ելած են այդ ապստամբութիւնը ճնշելու:

Աս Սուլթանին հրամանով կազմակերպուած մեծաքանակ սպանումին սովորական ձեւակերպումն է. Սպասամբութեան յետքը իսկ չը կայ. թուրքը, եթէ հայերը ապստամբէին շատ երջանիկ պիտի ըլլար կարենալու համար զայն պաշտօնապէս հարստանել:

Երբ լուրը կը հեռագրուի, առանց երոպացիին թողլու զայն ստուգել, այդ կը նշանակէ թէ համիտիները և քիւրտերը վերսկսելու վրայ են պարբերական խողողումները ամբողջ Հայաստանի մէջ, և կուզուի իրողութիւնը թագցնել չը յարկուելու պարագային, կարենալ պատասխանելու թէ կառավարութիւնը լոկ ապստամբութիւն մը ճնշած է:

Այդ ժամանակամիջոցին մէջ կոտորածները իրարու կը յաջորդեն, դիակները դէզերով կը եզնուին քաղաքներուն, գիւղերուն մէջ, մանուկները և ծերերը մէջբերէն սրով կտրուած են, կիները մահաւան կոիւր կը մղին գին. տրական անասնութեան պատճառով ամենը ճնշուած է, այլ մարդիկ լեռները կերթան վրէժխնդրութեան գործը կազմակերպելու, հրդեհը բողբու վերահրուով մը կը ծածկէ ամեն ինչ. Սուլթանի կամքն է որ կանցնի անկէ:

Ով կրնար հաւատալ թէ երոպայի պետութիւնները, Պերլինի զաւթագրութիւնը ստորագրելով խօսք տուած են վերջ տալ իրերու այս կացութիւնը իրենց հսկողութեան տակ ըլլալիք բարենորոգումներով:

Գերմանական մեծ հանած վարածի գերիշխանութեան տակ, որը մարդկանց կառավարութիւնը միայն բռնութեամբ կը ներկայացնէ, երոպական քաղաքակրթութեան համախմբումներն ծանրութեամբ մը կը խորհրդակցելին, որուն հետեւութիւնը ըլլալը չէին գգար ժողովուրդները, խաղաղութեան, իտալեցի և արդարապէս մասին: Եւ այդ ձեւակերպութիւնը ցուցադրութիւններ չէին, որովհետեւ անոնք մատակարարն էին արձանագրութիւններու բնագիրին որոնց միջոցով ամեն մէկը ժողովրդներէն կը փրցնէր մաս մը իր կարողութեան չափովը:

Հոս էր որ Բիսմարկը, արիւնոտ ճանկերը դէտ Ալգաս Լօքէնի սրտին մէջ, ակնարկ մը նետելով Հոսմի կողմը մեզի նետեց թուրքի ոսկորը:

Երբ դաշտը դատարկուեցան, տըղած շիկահաւերը հեռացան թմրութեան մը մէջ, իրանց ծանր ծնոտներուն տակ մութ կերպով մը ըլլալով դէպի մարդկութեան տեսակը տածած գութի վրայսօք:

Այժմ անոնք բարի տրամադրութեան մէջ էին. սկանչեցէք զոները մը թմրած կերպով գահաձիգը: Հայերը ներկայացան և բրին իրենց արիւնի պատմութիւնը ջարը և Սուլթանը իրենց ակնմտներուն չէին կըրնար հաւատալ: Անոնց լիազորներուն արցունքները պատմութեան միջոցաւ

պիտի պահուին սարսափներու ապագայ միզգեւումին մէջ:

Համաշխարային քննույնացման մէջ, անոնք խոստացան ինչ որ կը պահանջուէր Երեզ հրաշագործութիւն, խօսքի վեհանձնութեան, հայկական մեծ հովուներու թիւն մը կոսէր: Երաշխաւորող պետութիւնները պիտի հսկէին խոստացումները իրագործուելու վրայ:

Շարունակութիւնը յայտնի է. Տեսնուեցան կտոր կտոր եղած երախաներուն, Տիարպէթիին գերեզմանատան մէջ գիզուած կոյտերուն լուսանկարը:

Միայն Ուրֆայի եկեղեցիին մէջ բողբուսուեցան 3000 մարդկային արարածներ, թէ եւ իշխան Լօպանով այդ համաայրուած լոկ պատանուներ մը ընդունեց, իսկ մեր արտաքին գործոց նախարար Հանթօն ալ նիւթ ըրաւ ներկայացումներու: Այս այն ժամանակին էր երբ Պ. Անտրիէն Հէպարտ հրապարուած Սուլթանով կը քաջակերէր արիւնի գործը իր հայհոյանքները ուղղելով այն հրապարակագիրներուն և քաղաքական գործիչներուն, որոնք մարդասիրական դատը կը պաշտպանէին:

Այսօր նիւթը պէտք է փոխել. Պ. Հէպարտ արտասուածոր է. Պ. Տէրկասէն, երբ կընդունի Պ. Տրնի Կօչէնի և Բրէսանտի այցելութիւնը կը կը խոստանայ աշխատել ցաւին դարման մը գտնել:

Թողունք որ ան պէտք եղածին պէս դարման չի փնտրեր, թողունք որ ձեռնարկութիւնը իր ուժերէն վեր ըլլայ, աւաղ, ան ճար մը չի գտներ:

Վերջին յունիս ամսի մէջ երեսփոխանական ժողովին մէջ հարցապնդում եղաւ Սասունի կոտորածներուն մասին:

Մեր արտաքին գործոց նախարարը կը խոստանայ ամենէն քիչը գոնէ Պերլինի գաշնագրութեան, որուն մասնակից է եւ փրանսուս ստորագրութիւնով, գործադրման հարցը մէջ տեղ դնել: Ոչ, իր ամբողջ քաղաքականութիւնը կը կայանայ Ռուսիայ եւ թարկման խաղին մէջ, որ հայերը եւ հրէաները կընդունի իրրեւ տասնէն մէկը պատժուելու արժանի ժողովուրդ մը: Չեն կրնար յոյն իսկ մեծ դահիճները յետս կոչելուն մէջ յաջողիլ:

Չըկան փոխադարձ վտանգումներ, չը կայ պահանջկոտ քաղաքականութիւն, Պարզ հարց մը Երոպային, սկզբից յոյժ մեր խոսումներուն տէր ըլլալու:

Ռուսիան պիտի ըսէ ոչ եւ Գեր-

մանիան նոյնպէս անոր հաճելի ըլ-
լալու համար : Այս յայտնի է : Վեր-
ջապէս մենք պիտի աչքի առջեւ տա-
նենք թէ մեր պակասութեան
պատճառով չէ որ Հայաստանի մէջ ար-
իւն կը հեղեղի . եւ յետոյ ո՞վ գիտէ,
հարցը գրուելովը , մարդկային խղ-
ճին մէջ ուժ մը կայ որը կարելի է
թէ , իշխանութիւններէ կը պահան-
ջէ ուրիշ բան մը քան չտանալը
անվերջ . . .

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Պատահմամբ ձեռքս սո՛ցաւ Պոս-
թան հրատարակուող «Հայն Հայրեն-
եաց» թերթի 298 եւ 301 թիւերը .
յիշեալ թերթի մէջ կարգադր. պր. Կ.
Բարդամեան եւ պր. Պիժակ ստորագ-
րութեամբ երկու յօդուած որով կը
քննադատէին «Դրօշակ»ի վերջին հր-
հրատարակած Բղիէն եկած նամակը .
այդ «հղաարար» խմբակը այնչափ
յատաջ կերթայ որ առանց քննելու ,
առանց հարցուփորձի , առանց ամ-
շնայու կելլայ իրենց թերթին մէջ
կը հրատարակեն թէ «Դրօշակ»ի այդ
թղթակցութիւնը Բղիէն եկած չէ ,
վրան բաց սուտ մըն է եւ խելագար
կուսակցանի մը գործն է : Վստա-
հայնելու համար աջֆարիստներուն
խմբակին , կը վավերացնեմ նամակի
ճիշդ Բղիէն գալը . որ մը երբ ես
սրճարան մը նստած էի , Պոսթոնի
եղբայրասպաններուն յայտնի են եր-
կու տերորներու Ե. եւ Տ.ի հետ , նա-
մակատան ցրվիչը իմ հասցէին նա-
մակ մը գրաւ սեղանին վրայ , բայց
ես խնդրով մը զբաղվելու համար ու-
շաղորդիւն չըրի նամակի որտեղէն
ըլլալուն . պր. Ե. նամակը առնելով ը-
սաւ ձօ այս նամակը հայրենիքէն է
արտօնէ որ կարգամ , ես ըսի կար-
գամ . բայց առանձին , նամակը կար-
գալէն վերջ պր. Ե. ինձ դառնալով
ըսաւ . այս նամակի պարունակու-
թիւնը վերակազմաւորուող կեդրո-
նին չիկէ : Եթէ ես նամակին պա-
րունակութեան մի քանի կէտք փո-
խելով վերակազմաւորուող կեդրոնին

Ի Ն Փ Ի Ն Ե Ր Ը

(Պատկեր Բախուի կենսահից)

Ան քաղաքում . ուր արտադրում
է մեծաքանակ քարիզը , ու կովկասը
լեցնում ոսկիներով հարիւրաւոր վի-
րամբարձ ու խաւարը ճեղքելով դէպի
երկինք միւլով սեւացած է կայական
ուրակներով մտայլ կերպարանք
ստացած աշտարակաձեւ վիշկաների
մէջ , կարծես իբր բացառութիւն ,
Ան քաղաքի սեւացած մութի սաստ-
կութիւնը ցոյց տալու համար մի
փոքրիկ բարձրութեան վրա փայլում
էին մի քանակուսի տան խոշոր պա-
տահանները եւ լուսի շիթերով խա-
ւարը ճեղքելով լուսաւորում տան
ճակատի կողմի գետինը :

Այդ տան վերին յարկը յատկաց
ված էր ինժիներ Սարգիսովին . որը
իր արամպոթութեան տակ ունէր ութ
մեծ մեծ սենեակներ :

Այս երեկոյ նա գտնվում էր իր ըն-
թեղասարահում . մեկնված դիւանի
վրա , աչքերը տրորելով կարգում էր
«Դրօշակ»ի այն համարը , որի մէջ
նկարագրվում էին Սասունի վերջին
կռիւները հայ քաջերի եւ թուրքերի
միջեւ :

գրկած ըլլայի կը յուսամ որ կար-
միր կնիքով քաջալերական նամակ
մըն ալ ինձի կը զրկէին : Բայց ես
պր. տէրորին խօսքը մտիկ չնետով նա-
մակը նոյնութեամբ Հ. Յ. Դաշնակ-
ցութեան զրկեցի ինչորեքով որ հայ-
րենիքէն եկած նամակը նոյնութեամբ
«Դրօշակ»ի մէջ հրատարակվի :

Գալով իմ Բղեցի հայրենակիցնե-
րուս մանաւանդ մեր Մաքսուսի սգ-
գայիններուս եւ բարեկամներուս կը
յայտարարեմ որ «Դրօշակ»ի վերջին
Բղիէի թղթակցութիւն գորող մէկը
իմ հարազատ եղբայրս է . իսկ միւսը
իմ մտերիմ ընկերս որոնց տուած
տեղեկութեան մասին երբէք կաս-
կածի տեղի չի կայ . արդէն մեր ըն-
տանիքը Բղիէի 42 հայաբնակ գիւղա-
ցոց ալ ծանօթ է , բոլոր շրջակայ
ցեղապետներու եւ ամբողջ Դերբեմի,
ոչ մի Բղեցի չէ կարող այս բանը ու-
րանալ հանդէպ մեր ընտանիքի . մի
միայն Աջֆարիստներու խմբակն է որ
ճշմարտը սուտ կը հրատարակէ , ո-
րովհետեւ իրենց գործին չի գար ,
եթէ այնպէս չը կարգադրեն գործը
կը զրկուին Բղեցոց տուած տարւե-
րէն .

Կը խնդրեմ Ամերիկա երող բոլոր իմ
Բղեցի հայրենակիցներուս որ ըսթա-
փին թմրութեանէն , ճանչնան բարին
եւ շարը , ազգօգուտ եւ ազգամեա
իրենց տալարները չիտան այնտեսակ
կուսակցութեան մը որ ազգին մէկ
սանդիւմ օգուտ չը հասցնելէն զատ
եղբայրասպանութեան տիտղոսն ալ
իրեն յատկացուց . եւ ահաքին ծախ-
քեր կընեն Եւրոպայի մէկ քաղաքէն
միւսը տերորներ կը քալցնուն , (ա-
կանջը խօսի պր. Ճիգարն էլ մտատեա-
նին , երբ Փարիզ կերթար Աւստրիա-
էն անցած ժամանակ քանի մը որ
ինձի հիւր եղաւ . որ մը յիշեալ տե-
րորները իրեն ներկայացուցի . ահա
ձեր վերակազմաւորուող գործը ըսե-
լով փոխանակ տէրորը մայր հողի վը-
րայ խրկելու , Եւրոպայի մէջ իրենց
կիրքը յագեցնելու համար այս տե-
սակ անմեղները գործիք ընելով մեր
եղբայրները մեռցնել կուտան . վե-
րակազմաւորները առանց ամշնալու

Երկար կարգաւուց յետոյ , նա մի
զօրեղ ցնցումով տեղից վեր թռաւ ,
«Դրօշակ»ը մի կողմ նետեց , ու մո-
րուքը շփելով սկսեց շրջազայլ սեն-
եակում արագաբար եւ մենախօսել .

—Ահա . նրանք էլ մարդիկ են ,
ես էլ մարդ եմ . նրանք էլ հայ են
ես էլ հայ եմ : Բայց որչափ մեծ
տարբերութիւն իմ եւ նրանց միջեւ :
էյ գիտի , մի ժամանակ . ես էլ եր-
բմիս դրանց պէս էի . ուսանողու-
թեանս միջոցին . տասնչորս տարի
առաջ թիչ էր մնում կուկուսանի
խմբի մէջ մտնելի , բայց հիւս ի՞նչ
եմ , ինժիներ , գործարանի կառավա-
րիչ . սերտական փոքրիկ պետու-
թեան Նախարարի ուժեղով . գործա-
ւորներին եւ գործարանատիրոջ հարս-
տահարող մի նոր տիպ , աղջկանց որ-
սորդ , թղթախաղի հերոս , առանց
գաւանձների , սկզբունքի , խղճի մի
արարած : Եւ այս բոլոր կերպարա-
նափոխումը տեղի ունեցաւ մի քանի
տարվան մէջ : Մի քանի տարին
բաւեցին խորտակելու . անհետացնելու
բոլոր այն ալմիւր , մաքուր յատկու-
թիւնները , որոնք պատաստել էին
ինձ գիտութիւնը , մաքուր միջա-
վայրը :

Սարգիսովը մենախօսութիւնը դեռ
չէր վերջացրել , երբ առանց այլուայ-
լու իրեն ներս մտաւ ոտս աղախիւնը ,
բարձրահասակ , նուրբ կազմուածքով ,
իր ցեղին յատուկ կապոյտ աչքերով
Մաշան եւ աւելի տանտիկնոջ , քան
աղախիւնի մտերմութեամբ , մի
թիչ դէմք խոտոտելով յայտարարեց .
—Գարտաշովի կառավարչը իր
կառքը զրկել է ձեր հասեցից եւ ընթ
րիքի է հրաւիրում . մինչդեռ զուգ-
այսօր ուզում էիք տանը ընթրել եւ
ես արդէն պատրաստութիւն եմ տե-
սել : Ի՞նչուր աշխատում ենք , օրե-
րով տանը չէք ճաշում :
—Բայց ի՞նչու ես բարկանում Մա-
շա . կիսալուրջ եւ կիսաժպտալով
պատասխանեց Սարգիսովը , Մենք
միշտ մեր տանն ենք եւ կարող ենք
ուտել : Աւելի լաւ է կառապանին ,
գնա հարցրու թէ Գարտաշովի կա-
ռավարչի մօտ ովքեր կան : Դէ չուտ
արա . եթէ մտադր թիւ լինի չեմ զը-
նայ :
Մաշան դժգոհ սրտով դուրս գնաց .
նա արդէն նախապէս հասկացել էր
թէ Գարտաշովին կառավարչի Բա-
րութով մօտ շատ հիւրեր կան .
Մաշայի հետանալուց յետոյ Սար-
գիսովը կրկին սկսեց հայ ապստամ-
բական շարժումների մասին մտածել :

եղբայրասպան տիտղոսը իրենց յատ-
կացուցին) : Թող իմ Բղեցի հայրե-
նակիցներս ուսումնասիրեն մայր Հա-
յաստանի մէջ երող այսօրվան գործ-
ղութիւնը եւ գործող անձնուէր կու-
սակցութիւնը եւ իրենց նիւթական
ու բարոյական աջակցութիւնը չը զը-
լանան այսօրուան Դաշնակցու-
թեան գործունէութիւն պարծանք
մըն է հայ ազգին . թող խօսին ու-
զրեն շար լեզուներ որչափ որ կու-
զեն . առածը կըսէ չուրը եկեղեցի-
ին դուռը հաչելով եկեղեցին չի պըղ-
ծուիր :

Մնամ յարգանք
Շ. Տ. Մ.
18/5 սեպտ. 1904
Ս. Աւստրիա

Թ. Գ. Եթէ վերակազմաւորուող
պր. Բարդամեան եւ պր. Պիժակ
տեղեկակ չեն ամեն բանէ . ես կը
յանձնարարեմ իրենց թող թղթակ-
ցին Տօթի . Միւրտիչ Թէօթիւնի հետ
եւ կը հասկանան թէ Բղեցի կարեւոր
անձեր որ թուականին Հ. Յ. Դաշ-
նակցութեան յարած են .
նոյն

ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԲՅՐԹ-ԱՐԹՈՒՐԵՆ

Մեր բարեկամներէն միոյն աղ-
գականը հետեւեալ տեղեկութիւն-
ները տուած է պաշարուած քա-
ղաքի մասին իր ազգականին .

«Գնուիս 1էն ս սեալ , մսին
Ֆունտը 50 կօպէկ է , մէկ հաւ-
կի թը 10 կօպէկ , մէկ հնդկահա-
ւը 10 ուսպլի , մէկ ոչխարը 15
ուսպլի : Ծնուով պիտի սկսինք
ձիու եւ շան միս ուտել , եթէ ադ-
ալ գտնուի : Գողաքացիները
զինուորութեան կը վարժուին ,
որպէս զի անհրաժեշտ պարագա-
յին անոնք պատերազմի մասնակ-
ցին : Դրսի հետ յարաբերու-
թիւն պահպանել անկարելի է .

այս նամակը դուրս զրկելու հա-
մար , որպէս զի ուրիշ քաղաքէ
մը փոստային յանձնուի , յիսուն
ուսպլի վճարած եմ մագսանեն .
գին :

Հին քաղաքը բոլորովին կոր-
ծանուած է . նորն ալ կործան
ուելու վրայ է :

Ուրեմն Բօրթ-Լիթուրը գեռ
յուլիս մէկին , այսինքն ասկէ եր-
կու ամիս ու կէս առաջ այս ան-
տանելի վիճակին մէջ կը գտնը-
ուի եղբեր , ուստի անհուսաւայի
չեն եւրոպական այն նոր լուրի-
րը , որոնք այսօր Բօրթ-Լիթուրի
անկումը մօտալուտ եւ գիմադրու-
թիւնը այլեւս անկարելի կը հա-
մարեն :

Փէնէրալ Շիժուէլ քաղութեան
եւ յամառութեան արտակարգ օ-
րինակ մը կը հանդիսանայ , սա-
կոյն ինչպէս կերելի քաղ գօրա-
վարին ջանքերը զուր պիտի
անցնին . եւ միայն պիտի կարենայ
ուսու պատմութեան էջերուն մէջ
աւելցնել քաղ եւ յամառ պաշտ-
պանուողի անուն մը :

ՋԱՐԻՆ ՎԿՍՅԱԿԱՆԸ
ՃԱՌՈՆՆԵՐՆԵՐՈՒՆ

Մարդկային գնահատելի եւ օգ-
տակար յատկութիւններէն մին
է գիտնալ իր հակառակորդին
ուժը եւ յարգել անոր արժան-
ւորութիւնները :

Որուս կառավարութիւնը , մանա-
ւանդ մէկ քանի բարձրաստիճան
մտադիկ ձաբոնացիները միայն
ժողով սորված էին եւ կը կար-
ժէին թէ զանի յաղթելը թուր-
քերէն աւելի գիւրիւն պիտի ըլ-
լար . սակայն այս երկար ամիս-
—Տես , այս տեսակ էլ բան կը
լինի . այնտեղ մարդիկը կուտու են ,
կեանք են տալիս , կեանք են խը-
լում , յանուն ցեղային ապագայ բա-
բօրութեան , ով գիտէ հէնց հիմա ,
այս վայրկեանին ինչ տագնապալի
վայրկեաններ են անցնում , եւ մենք
նոյն ցեղի զուակներս հաւաքվելու
ենք փաստաւոր սեղանի շուրջը , լա-
փելու թուղթ խաղալու , հարբելու
եւ շնանալու . . .

Ո՞վ արդեօք մեզից լաւ է ապրում
նրանք որոնց համար վայրկեանը դա-
բոււ , տարի պէս է անցնում , թէ՛
մե՞ք , որ տասնեակ տարին վայրի-
եանի պէս ենք ոչնչացնում :

Չէ , ինչպէս թուում է նրանք մեզ
նից լաւ են ապրում . ով շատ զգում
է , նա էլ լաւ է ապրում . չէ ապ-
րում միայն անզգան . ու մենք անզ-
գանք ենք դարձնել :

— Հիւրերը շատ կան , ներս մտնե-
լով Մաշան ընդհանեց Սարգիսովի մե-
նախօսութիւնը , Բայց աւելի լաւ կը
լինէր այսօր չը գնայիք . ձեր սի-
րած կերակուրներն եմ պատրաստել :
— Կրնեք էլ կա՞ն .
— Ու՛ք , չը գիտեմ . չը հարցրի .
ի հարկէ կրնեք էլ կը լինին , եւ զրա
համար էլ արժէ շտապել . . . Գժգո-

հերոս ընթացքին մէջ մշտնապէս պատերազմը անձամբ անհամար փաստերով օպացուց թէ ճարտարներէն բացի անձնագոհ հայրենասէր մը ըլլալէ խելացի և զիտութեան վերջին միջոցները ճարտարներէն պարծածոյ պատերազմական ցեղ մըն այլ և անոր հետ կատակ ընելը զիւրի չէ, իսկ գլուխ ելլալու համար նոյն իսկ ամենէն զօրաւոր համարուած պատերազմական պետութիւնը, ինչպիսին է Ռուսիան, պարտաւոր է իր ուժերը լարելու Այս իրողութիւնը ինքը Ռուսիոյ Յարը կը հաստատէ իր մէկ ինքնագիր նամակովը, զոր ուղղած է Մանջուրիոյ Ռուսաց երկրորդ զօրաբանակին նոր կարգուած հրամանատարին, ժէներալ կրէպէնայէրը: Այդ նամակին պարունակութիւնը հետեւեալն է:

«Մեծ լարումը, ապացուցած բաժանութիւնը և պատերազմական բարձր յատկութիւնները, որոնցով ճարտարները կը պատերազմին, զիս ստիպեցին նշանակելի չափով աւելցնել մեր ուժերը կռուի գաշախին մէջ, որպէս զի կարելի ըլլայ կարճ ժամանակամիջոցի մը մէջ հասնել վճռողական հետեւանքներու:

Որովհետեւ զօրաբանակի մէկ ամբողջութիւնը արգելք կը ըլլար սնոր արագաշարժ ըլլալուն, ինչպէս և անոր կառավարութեան, այդ պատճառով Քուրթաթիկին զօրքերը երկու մասերու բաժնեցի, որոնց մէկը կը թողուի Քուրթաթիկին, միւսը քեզի:

Քո երկրորտեւ ծառայութիւնը, գործերը և փորձառութիւնը ինձի հաւատ կը ներ-

շնչեն որ դուն յաղթականօրէն պիտի կատարես այս յանձնարարութիւնը: Թոյ Առաւուած օրհնէք քո Ռուսիոյ ընելիք ծառայութիւնը:»

Եթէ Ռուսիոյ Յարը առաջօրէն ճիշդ տեղեկութիւններ ունենար ճարտարներու մասին, հաւանական է թէ չը պիտի ուզէր ասանկ փորձանքաւոր և երկրին վարկը կոտորող պատերազմի մը բռնուիլ:

Անգէտ, ինքնավստահ պաշտօնեաներուն սխալներուն ու արդիտութեան պատճառով ժողովուրդները և իրենց վարչները կը տուժեն միշտ:

ՏՕՊՐԻՉԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԷՆ

Տեղւոյս ազգային գործերու զեկավարիչ մարմնին ունեցած ձախող քայլերը երբ կը քննադատէի, անարգարութիւն պիտի ըլլար իրենց լաւ գործերը չգրուատել: Խնդիրը ազգային վարժարանի ներկայ տարեշրջանին, կոտորող պաշտօնեաներու յանձնումիւն է:

Տօպրիչի պատուարժան թաղական և հոգաբարձութիւն, հակառակ անձուկ պիտեմէին, իրեն պատիւ բերող ընտրութիւն մը ըրած է, թէ արական և թէ իգական վարժարաններու զեկը յանձնելով խիստ արժանաւոր պաշտօնեաներու: Արեւմտայի յարգելի պաշտօնեաներուն կը մնայ, արդարացնել իրենց վրայ դրուած յոյսերը, որուն այնչափ պէտք ունի Տօպրիչի անապատացեալ ազգային կեանքը: Իսկ մեզ Տօպրիչցիներու մեր նիւթական

օժանդակութիւնը պատուարժան հոգաբարձութեան, որպէս զի նա ալ կոտորող ըլլալ միշտ այսպէս ընտրութեամբ կատարել իր պարտականութիւնները:

Ա. Ո.

ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐՇԱՐԱՆՆԵՐԻ ՏՆՕՐԷՆԸ

Անցեալ օրերը պարոն Հմայակ Խուչուլեանը իր օտարերիչներէ մասին յայտարարելէ որ նրանք իրենց արգար քրտինքով ապրող մարդիկ են, իրեն մասին ոչինչ չէր ասել, իբր թէ իր արդար քրտինքով ապրելու խնդիրը կասկածի տակ անգամ ընկնել չէ կարող:

Մինչդեռ մեր ճրիակներ խօսքը աւելի Պ. տնօրէնին էր ուղղած, որովհետեւ այդ պարոնը 14 տարիէ ի վեր յեղափոխական տիազուք ուսերին դրած իր կեանքը միշտ ճրիակներութիւնով է անցրել, առանց ունէ ծառայութիւն մատուցանելու յեղափոխական գործին, ընդհակառակը միշտ ինտրիգներ լարելով, միշտ իր կուսակցութեան այս հատածից այն հատածի կողմը անցնելով, ուր որ շատ փող և քիչ աշխատանք է տեսել:

Հիմա էլ խարխուլը գցեց Վարնայի մէջ, ու գտաւ ազգային ազաներ որոնք կարող են ազգի դրամները նետել այդ մեծ ճրիակներին, անօրէնութեան տիազուքը շալակին դնելով: Մի տիտղոս, որը պ. Աղնաւորեան, իր Տրապիզոնում թաղական եղած միջոցին երբէք չէր հաճած պ. Խուչուլեանի ուսերին դնել: Բայց Տրապիզոնում անօրէն լի-

նելու անընդունակը, ինչպէս Երեւում է Տրապիզոնցի ազաների հակացողութեամբ Վարնայում կարող է լինել, մանաւանդ որ իրենք կազատվեն անձնակազմ դրամներուց թափառաշրջիկ հայրենակցի տրամագրութեան տակ:

Ա. Զ. Դ.

Ընթերցանութեան համար զիրք պահանջող անդամներուն ներկայիս կուգամք յայտարարել որ մենք անկախ պատճառներով առ այժմ չենք կարող այդ պահանջին գոհացում տալ: Վարչութիւնս ըստ իր ծրագրի պարտաւոր է ընդհանուր ժողով գումարել սեպտեմբերի մէջ, ըստ որում կուգամք ներկայիս յայտարարել որ այդ ժողովը պիտի գումարուի վաղը հինգշաբթի սեպտեմբեր 16ին երեկոեան ժամը 8ին ազգային վարժարանի մէջ: Ուստի կը հրաւիրենք բոլոր անդամները որ ներկայ գտնուին որոշեալ ժամուն:

Վարչութիւն
Սիսակ. Սանուց ընկերութեան
Ատենադպիր Ատենապետ
Այ. Ասլանեան Մ. Ենովիսեան

Թ. Գ.

Տէր Խմբագիր կը խնդրենք որ ներողամիտ ըլլաք ներկայ յայտարարութեան չը կը քուսած ըլլալուն համար, որովհետեւ ընկերութեանս գոյքերը և կնիքը վարժարանին մէջ փակուած կը մնան: Տնօրէնութիւնը չի ուզեր զայն մեզի յանձնել:»

Մ. Խ. Պ. Հմայակ Խուչուլեան ինչպէս կերելի Վառնայի դպրոցներէ անօրէն կարգվելովը կարծում է թէ Վառնայի թագաւորը դարձաւ, ու ամեն մարմին իր քէֆովը և հաճոյքովը պէտք է շարժի:

հոթեան արտասանեց Մտչան և այլուս ասանց իրանու զուոր հաւելիցը անուր գոցելով անհրեոյթացաւ:

—Օհո, տեսէք որչափ երես է ասան: կարծես աղախինս չը լինի: Բայց ինչո՞ք ինքը մեզուս չէ որ...

Այս ասելով Սարգիսովը, վերցրեց վերաբերուն ու ճիւղարկը և շտապելով ասանից դուրս գալով կառքը նստեց վազու ղէպի Բարտաշովի գործարանը:

—Ինչու չես երգում, վանկա: զիմեց նա կառապանին:

—Ինչ եղբիւր մամանակ է պարուն, անտու՞մ էք որչափ մութ է, Սարգիս ուշքս ճարտարների վրա է, որ մի փորձանքի չը հանդիպենք:

—Ի՞նչ լաւ, քչիւր, ի՞նչ փորձանք կարող է պատահել:

—Ինչպէս չէ, անցեալ օր Առաւուծով կառավարչի վրա արձանակ էին արձակել: կարծելով թէ գործարան փող է տանում: Այստեղ ամեն ասակ մարդիկ կան և ամեն բան էլ կարող է պատահել: Միշտ պէտք է զոռ լինել: Պարոն, դուք զէնք ունէ՞ք:

—Ունիմ, ունիմ, մի վախենա, քիւր...

Մի քառորդ ժամ շանցած ինժիներ

Սարգիսովը գանձում էր կառավարիչ Բարտեթովի սրտում: Սրտի պատահանների ասլեւ դրված էր մի երկար ու լայն սեղան, այդ հաստատուն սեղանը հազիւ դիմանում էր վրան դասաւորված զինիների, տեսակ տեսակ ձկների ու ապուխտեղէնի ծանրութեան տակ: Բազմաթիւ մոմերի վառ ճերմակ լոյսը խառնըվելով սրահի մէջտեղում, առատապից կախված բաց վարդագոյն լամպարի լոյսի հետ, բնիկալիան կրակի բոցի գոյն էին տալիս սենեակին: Երբեք չորս տեղ էլ դրված էին կանաչ, թղթախաղի սեղաններ, երկու մասակալներով, երկու ծրար խաղաթղթով թերով եւ կա իճներով զարդարված: Հիւրերը արդէն հաւաքված էին, մօտ 15 հոգի, բոլորն էլ գործարանների կառավարիչներ եւ օգնականներ: Թխաներ հաստափոր, ճաղատ, կարծես երբէք կուշտ չը քնացած եւ յոգնած ղէմքերով մարդիկ:

Սարգիսովը ներս մտնելուն պէս բոլորն էլ միանգամից աղաղակեցին:

—Օ, բարով, բարով, Սէրգէյ կարպիչ, որչափ ուշացար հէր օրհնա:

Մի կողմից փառաւոր զինին եւ

մաղաներն են հրապուրում, միւս կողմից էլ այն անպիտան թղթերը:

—Բա դու մեր վիճակի մասին չէիր մտածում, որ այսչափ ուշացար... Այդ միջոցին ինքը տան տէրը ներս գալով դիմաւորեց Սարգիսովին...

—Եկե՛ք, ես, չէ՞ որ անցեալ օր քեզ ասացի որ ինձ մօտ ենք լինելու այս գիշեր:

—Ճշմարիտ բոլորովին ստոացիլ էի: Բարութով:

Այսօր բոլորովին նեղվելով, չը գիտէի թէ ինչպէս պէտք է գիշերը անցկացնեմ, Մաշին պատուիրել էի մի լաւ ընթերց պատրաստի, նա էլ պատրաստել էր, եւ վերջը շատ նեղացաւ կարծեմ որ աշխատանքը գուր կորաւ: Եթէ ձեռքումը ճար լինէր, կառապանիդ դատարկ ետ կուզարկէր: Բայց դեռ այդ աստիճանի յանգնութեան չէ հասել: Մինչ Մաշան ընթերցելի հետ էր, ես էլ չը գիտեմ ինչպէս եղաւ «Դրօշակ» թերթի վերջին համարը վերցրի եւ սկսեցի կարգալ: Ու տարվեցի երեւակայեցէք...

—Ի՞նչ ես ասում միջամտեց հիւրերից մին, դուն էլ փաստաբան Սեթրակովի օրը չընկնե՞ս: Երեւակայեցէք որ նա հրաժարվել է Մա-

րազովի իւրիստ կոնսուլի պաշտօնից, ինչ որ մի հրոսախմբի հետ կընունում է Տաճկաստան: Հայրենասիրական զգացմունքները միանգամից են բողբոջակալել: Թերեւս այսօր արդէն ճանապարհ ընկած լինի:

—Ի՞նչ էք ասում, ապշած, շատ բա՞ւ ատարկեց Սարգիսովը, Սեթրակովը զնում է Տաճկաստան, եւ դեռ կարծում էք որ արդէն գնալու կը լինի... Անկարելի է այդ, չեմ հաւատում, հաւատալ չեմ կարող: Նըրանում հայութեան նշոյլն անգամ չը կայ, ոչ միայն հիմա, դեռ սրանից շատ, շտտ առաջ, երբ ես էլ թունդ ազգասէրների շարքում էի, երբ պատրաստվում էի հայ ժողովրդին ծառայել, երբ ստանում էի իմ հայ բարերարի դրամները համալսարանը աւարտելու համար:

—Այո, այո, կարելի է գնացել է գնացել է արդէն, վրա տաին բոլոր հիւրերը միաբերան, այդ տեսակ փոփոխութիւններ էլ են տեղի ունենում մարդ կոչված արարածների մէջ:

(Շարունակելի)

ՃԱՌՈՆՑԻ ԳԵՐՐՆԵՐԸ

ՌԻՍՏՈՑ ՄԷՋ

Ազգեր են ճարտար գեղաները բերել Ռուսիոյ ամէն կողմերը. 500 գերիներ հասած են Մոսկուա և պիտի տեղափոխուին ասանձին Նշանակուած սեղեր. Օրեօր քաղաքը բերուած են ճարտարական տասը սպաներ, որոնք կապրին հիւրանոցի մէջ և կատարեալ ազատութիւն կր վայելեն. Անոնք իրապէս Նշանակուածներու են, ու կր խօսին միայն անգլիերէն, բայց հասարակութեան բուն հետաքրքրութեան առարկայ են. Գերութիւնը այնուամենայնիւ անոնց հաճելի անակնկալներ կը ընթէ. անոնք գրեթէ ամէն օր սուսուհիներէն ժամադրութիւն առող նամակներ կտանան. կը հաղորդեն որ յարձր գասակարգի տիկին մը իմանալով որ անոնք կը ճաշեն զինուորական քիւլպը, իրաւունք խնդրած է իրեն տունը տանելու. իսկ ճարտար գիւն օրները բոլորովին հրաշք են հասարակութեան համար որը չի կրնար հասկնալ թէ ինչպէ՞ս այդպիսի փոքրիկ մարդիկ կը ծծեն ոտու մուտիկները:

ՃԱՌՈՆՑԻ ՁԻՆՆՈՐՆԵՐՈՒՆ ԱՅՐՐՆԵՐԸ

Ճարտար մէջ սովորութիւն կայ որ պատերազմ գացող պահեստի զինւորներուն ազգականները և ծանօթները դրոշակներ կը տանին երկաթուղիին կայարանը, ուրկէ զինուոր կը մեկնի իր գունդին մէջը մտնելու. Վերջը այդ դրոշակը, որ բամպակէ գաւազան մըն է, ծայրը կտոր մը կը տաւ ամբողջ. կը դրուի տաճարին մէջ. կիւերը ամեն օր տաճար կերթան դրոշակին քովը իրենց ամուսնուն շաշուկներ զովաբանող երգերգելու. Երբ զինուոր ուղ կը վերադառնայ պատերազմէն, նորէն ազգականները և ծանօթները դրոշակը երջանիկին առջեւն տանելով զայն տուն կը հասցնեն. իսկ երբ գացողը պատերազմի մէջ կիշնայ, այն ատեն կինը իր մազերէն հիւսը կը կտրէ և ինչան սգոյ կը կապէ ամուսնոյն դրոշակին կոթէն, ու կը թողու տաճարին առջեւը մինչև որ անձրեւը և քամին անոնք տանին այդ սուգի նշանը ամբողջովին:

Այլիները որոնք ինչան սգոյ ոչ միայն կը զրկուին իրենց ամենազնեցիկ զարդէն, մազերը կտրելով, այլևս կը հրաժարին սշխարհային բոլոր արարածութիւններէ:

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ք Ո Ւ Բ Ք Ի Ա

Պոլսէն վիճենա կը հեռագրեն թէ Սելանիքի երկաթուղիին զըծին վրայ պուլկար կոմիտէի բտորադրութիւն կրող նամակ մը գտնուած է, որով կսպառնան թէ երկաթուղիին գիծը պիտի ոչընչացնեն. Սակայն այդ գէպը յունական խաղ մը կը կարծուի, բընակչութիւնը կասկածելի ցոյց տալու համար:

— Պոլսէն կը հեռագրեն թէ Ձմիւռնոյ մէջ կասկածելի հիւանդութեան շարժող գէպ մը պատահած է և կը կարծուի որ

ժանտախտ է:

— Թուրքիոյ ծովային նախարարութիւնը քանի մը նոր թորփիլանտեր պատուիրած է:

— Պոլսէն կը հեռագրեն թէ Ռուսիան, Իտալիան և Գերմանիան նորէն պնդած են ի ինց պահանջին վրայ, որ սուսուհիները իրենց եկեղեցիներուն տնտեսան:

— Սելանիքի վալին, Հասան Ֆեհմի փաշան փախած է և անոր տեղը նշանակուած է Էրզրումի վալին, որ Հայաստանի մէջ եղած ատեն կը դիմագրէր քիւրտերու և թուրքերու գործ դրած էնթըրիզներուն ի վրայ հայերու: Այդ նոր նշանակուած գիւնադիրտական շրջանակներու մէջ լաւ աչգեցութիւն գործած է:

ՌՈՒՍՈՒ

Բարիկ հրատարակող ռեյտրք Հէրալա թերթը յիշատակական աղբիւրէ կիմանայ թէ Ռէվէլի քապանոցը հրէք ձերբակալուած չէ, և վաղուց յաջողած է փախչիլ. ձերբակալուածն ալ յեղափոխական գրուած է եղած. սակայն սպանութեան մասնակցած չէ:

— 19 տարեկան գիւղացի պատանի մը, Վասիլի Պոլեակով, Օտէսայի կառավարիչը սպաննելու փորձ քրած է:

— Սվետոպոլսկի Միքայիլ, ներքիւ գործոց նախարարը մամուլին ներկայացուցիչները ընդունած ատեն մտանաւորապէս շեշտած է գաւառական մամուլին նշանակութեան վրայ, ու յայտարարած է թէ ինք համոզուած է որ անկողմ մամուլը կրնայ մեծ օգուտ բերել և շատ օգնել կառավարութեան անոր դժուարին գործունէութեան մէջ. նախարարը աւելցուցած է որ ինք միշտ բարեկամ պիտի մնայ գաւառային մամուլին:

— Նոյն նախարարը հրէական պատգամաւորութիւն մը ընդունելով յայտարարած է որ կգիտակցիմ հրէաներու կարիքները, և պիտի կարենամ լուծել, որովհետեւ լրջօրէն կը զբաղիմ այդ խնդրով, բայց կը պահանջեմ որ հրէաները վստահին կառավարութեան և ես կրնամ ընել ամենը, որպէս զի անոնք ապահով ըլլան թէ իրենց իրաւունքներ պիտի տրուին:

ՌՈՒՍ—ՃԱՌՈՆԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Պժայիշակութեան կը հասկնայ թէ ճարտարները հրաժարած են Բորթ-Արթուրի բուսական ամբուստներուն տակը ականներ փորել, որովհետեւ տեղը շատ քարոտ է, տարիներ պէտք են:

— 11 սպանմբերին Ռէօթէրի

գործակալութեան Չիֆուէն կը հեռագրեն թէ Գալիլէյն եկած ճարտարները կը հազարգեն որ առաւտուն կանոն սկսած է նոր սմարկոնուր Բորթ-Արթուրին, որը իր սարսափելիութիւնով կանցիլը բոլոր նախորդները:

— Երբ ամբողջութեամբ յետոյ ճարտարները կարեւոր յաջողութիւններ ունեցած են. Պաշարուական նոր թնդանութիւնը քաղաքին վրայ դժօխ յին կրակ կը թափեն եղեր:

— Այդ ամբողջութեամբ մասնակցած են նաեւ ծովակալ Բոգո և կամրմուրա ծովէն, և շատ կատաղաբար:

— Մուկոնէն գերմանական թերթի մը կը հեռագրեն թէ Թիլէրիկի ճակատամարտին մէջ ռուսները կորսնցուցած են 286 հողի սպաննուած և վիրաւոր. ճարտարները վերցուցած են մէկ քանի թնդանութիւն:

— Պժէյլը թեթեւ թերթը Բիւրսպուրկէն կիմանայ թէ իշխանութիւնները գտած են որ 17 վահոններու մէջ տեղաւորուած թորփիլանուրը, որոնք պէտք է մեկնէին Վլատիվասթօք, լցուած են եղեր աւաղով, փոխանակ վասոգի: Մեղաւորները ձերբակալուած են:

— 12 սպանմբերին Լոնտօնի թերթերը կիմանան թէ ճարտարները օգը հաներ են Բորթ-Արթուրի բուսական երկու ամբուստները, որոնք Գորթուրի քանի անոնները կը կրէին:

— Ռէօթէրի գործակալութիւնը հեռագրէ թէ ճարտարները յաջողեր են 6 ամբուստներն ս գրաւել Բորթ-Արթուրի երկրորդ պաշտպանողական գծին վրայ:

— Բորթ-Արթուրի կացութիւնը շատ զէջցած է. ճարտարները իրենց յաջողութիւնը մեծ զոհերու կը պարտին, բայց ռուսներն ալ շատ մեծ կորուստներ տուած են:

— Բորթ-Արթուրի ռուս նաւատորմի ղեկավարները հրաման ընդունելու զուրու ելլալ, սակայն Թօգոյի սարսափելի կրակին հանդիպելով ետ դարձեր են. Թօգօն պաշարման շրջանակը աւելի նեղուցեր է:

— Ռուսները Մուկոնէն կը պարպեն արագութեամբ. Խարպիւնի մէջ Գորթուրի քանի բանակին համար ձմեռանոցներ կը պատրաստուին:

— Կը կարծուի որ Գորթուրի քանի կրկին պիտի խուսափի յարձակողական գիւրք բռնելէ և եթէ ստիպուի կուիլ պաշտպանողական կերպով պիտի ըլլայ:

ՉԱՆՈՒՄԱՆ ԾՐԱԳԻՆԵՐ

Աշնան և ձմրան արշաւանքներու մասին Թօքթօի մէջ կան զանազան եճթագրութիւններ. Ընդհանրապէս կը հաստատուի, Գորթուրի քանի որ ժամանակը կը ներքէ, Մարշալ Պաշարուական նեղուց պիտի գրուի. Եթէ ձմրան ցուրտերը այդքէ հանդիսանան մարշալ Օյաման յարձակողական գործունէութեան պիտի իր գիւրքերը պահպանէ մինչև գարուն:

Ճարտարները շիւտացոց հետունցած պատերազմի միջոցին ձմրան արշաւանք ունեցեր են Մանչուրիոյ մէջ, սակայն այն ատեն պատերազմի պայմանները բոլորովին ուրիշ էին:

— Այս շարքի Թօքթօյի մէջ Բորթ-Արթուրի վրայ նոր յարձակում մը կը սպասուի, նոր ծրագրով մը և լատեղեակ շրջանակներու մէջ կը կարծուի թէ 10-15 օրուան մէջ ամբողջ պիտի աւնուի: Չինուորական իշխանութիւնները, ինչպէս միշտ կը լրտեն, Միակ յայտարարութիւնը Բորթ-Արթուրէն պաշտօնական ցանկ մըն է, որուն մէջ նշանակուած են պաշարու նաւատորմի իր կորսուած զինուորներուն անունները:

ՆՕՐԱՅՈՂ ՔԱՌԱՋԱՅՆ ԵՐԳԻՐ (Վիլնասիպ)

Յիւլիպի Երգեցիկ-Թատր խումբը իր ունեցած պատրաստի երգերուն վրայ աւելցուած է նորնոր:

Վարչութիւն

Յիւլիպի Երգ-Թատր, Երկսեռ խումբ (Կնիֆ)

Հասցէ՝ Mr. Ervant Aladjajian Philippopolie (Bulgarie)

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԻՒՆ

Կարծեմ 1886 թւին, Պոսոյ Նշարներէք թերթը սի քանի ամիս իբրև օրաթերթ հրատարակուեցաւ Մարկոս Աղաթէկեանցի խմբագրութեամբ. այդ ժամանակ Պոսոյ հոստներու վրայ գրած մէկ վէպս Կ. Փաշանան ստորագրութեամբ և Միլի և Քիլիկիոյ վերտառութեամբ տպուած է անոր մէջ, գրաւելով շոքութիւններու բանասիրական բաժինը: Արդ, ո՞վ որ այդ թիւերը գտնելով ինձ գրիէ, անոր կը նուիրեմ մէկ տարեկան Շարժուած և կանխօրէն շնորհակալութիւնս:

Sofr. Կ. Փոշայիան Հասցէ՝ Տր. Բաշայեան, Ուլեքսանդրի (Եգիպտոս)

Отговорникъ Мурадъ-Ераносянъ Печатница „Взаимность“ Варна